

FAQ

ISSN 2752-4639

977 2752 463 00 6

👋 Hello! You're looking at *lipu tenpo*, a magazine written in Toki Pona. Maybe you're new and want to know more about this language. Great! This page hopes to answer some of your questions.

What is Toki Pona?

Toki Pona is an elegant minimal language. It was created by the Canadian linguist Sonja Lang in 2001. It has only got 14 letters and about 130 words.

Why would I learn Toki Pona?

Despite how tiny the language is, it is still possible to describe any concept with it. This might fascinate you. Maybe you just want to take a break from the complex world we live in. Or perhaps you just want to talk to your friends without others knowing what you're saying.

How can I learn Toki Pona, and where can I use it?

There is the official book: *Toki Pona: The Language of Good* by Sonja Lang. It teaches how to use Toki Pona. Sonja made a *Toki Pona Dictionary* too. There are also several free online courses. You can find Toki Pona groups and learning resources on tokipona.org, the official website, as well as on our own website: liputenpo.org.

Do you want to contribute?

That's great! You can join us on liputenpo.org. We communicate in a Discord server.

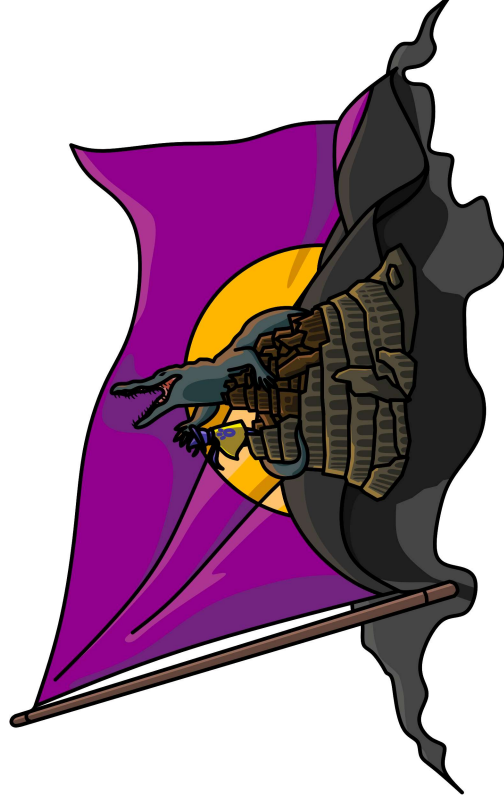
All text and images in this

document are licenced under a **CC BY-SA 4.0** licence, unless indicated otherwise.

sina wile pali tawa lipu tenpo la
o tawa lipu liputenpo.org · lon
ona la sina ken tawa ma mi · jan
pali li toki lon ona · sina kama
lon kulupu la ni li pona a ·

sina wile pana anu ante e ijo pi
lipu ni la o lon nasin · nimi nasin
li lon poka pi ijo ni la o lon ona ·
tawa ijo ali ante pi lipu ni la
o lon nasin **CC BY-SA 4.0** ·

lipu tenpo

nanpa kokosila

jan pali

jan Alonola + jan Anki + kala Asi + oBekudo
 + Láqme + mun Luwa + kay'NiPwe'san'tap^t
 vli^rsang^{bes}u^tvom^bngo^pngag^vlim^kkay^ssnaf^t
 va'ga^f + ka Piku + Sabrina + Jan Sawasu
 + Winco Pallisoma li toki.

jan Alonola + Ektor + Goji + Iikka Hauhio
 + nan05^r + salarua + soweli Sijenkata
 + jan Tumu + Vanege + Vortarulo + .ziren.
 li alasa e pakala toki.

jan Alonola + jan Ke Tami li sitelen.

jan Simo li sitelen e sitelen simpin.

jan Kasape li sijelo e lipu.

jan Alipi + jan Alonola + jan Sonatan
 li lawa e kulupu.

ü tempo pini la jan ale lon ma ale
 li kepeken e toki sama. jan li wile
 e suli e wawa sama jan sewi.
 ni la jan li open pali e tomo suli.
 tomo o suli sama sewi kon.

taso jan sewi li lukin e ijo ni
 li toki e ni: jan li wile e suli li wile
 e wawa li wile e sewi sama mi.
 ni li ike mute. jan ale o kepeken
 e toki wan ala o kepeken e toki
 mute sin!

Door das word du god la, all les
 jan nun se sgapadh auf po
 vsemu graun ale, li timata
 spreken e rasnih tokples, maar
 ne klia gut ake each ante...

- jan Sonatan

jo

musi

3 vav^rshal^tbop^rrub^tkow^p
 bel^psan^tap^vli^rsang^bes^p
 utyak^bngag^vlim^kkay^f
 sna^tdan^vlim^pga^vlim^p
 ga^vlim^pga^point^vlim^p
 ga^vlim^pga^fbom^psun^b
 fis^suf^bbut^{le^pv}lim^pga^f
 vlim^pga^f

5 zomaf mitok

kum rostela is wila

6 temu hoy panapludoli

7 la nu farlu lo plini

9 Diwidom

Corpes ed Menses

9 titi tuki li pula

10 qatlh «ches Hol» mu'
 lungaS mu'tay' chap?

11 Lá nuuja já ké goa

12 Kacupa

13 òwo òwo uv òwō u

14 Dosiresi-Fadosimi

14 Letero al la nevo

lipu ni li tan kulupu
lipu tempo e.V.

kulupu ni li lon ma Aken
 ona li lon ma Tosi

mi pana e lipu ni
 lon tempo nanpa 2025

lon mun nanpa tu tu
 lon suno nanpa wan · a ·

Kaj kian reputacion vi gajnis, kiel “la plej facila lingvo”! Kia respondeco sur viaj ŝultroj, ĉu ne? Mi ne plendas, se vi prenas tiun rolon de mi. Sed mi scias, ke vere en via animo troviĝas riĉa, esprimoplena idiom.

Ĉu vi iam ajn konsideras ŝanĝi la karieron? Ne estas tro malfrue por celi mondan famon. Vi povus sendi homojn al la kosmo. Vi povus krei religion. Vi povus politike kampanji. Vi povus servi kiel sekreta komunikilo.

Nu, oni neniam scias, kiel la sorto iros. Foje mi volis fariĝi ĉies dua lingvo. Aŭdace, ĉu ne? Mi kredis, ke per komuna lingvo, per forigo de lingvaj bariloj, la homaro kunvenus en paco.

Mi lemnis, ke pacon lingva konkero ne faras. Simple demandu Anglalingvon.

Necesis por mi iom da tempo, sed miaj prioritatoj ŝanĝiĝis dum mi pliaĝigas. Mi havas familion por prizorgi — grandan rondon familian. Enfine, mi akiris ion eĉ pli belan ol mi celis. Mi ne havas la mondon; la mondo havas min. Kaj nun, la mondo havas vin.

Sed vi ne bezonis tiom da tempo, kiom bezonis mi. Vi komprenis de la komenco. Viaj ambicioj estas pli puraj. Simpleco estas kara al vi. Vi atingis gradojn de neŭtraleco kaj inkluziveco, kiujn mi nur revis. El pli diversa ŝtofo vi kudris mondan tapeton eĉ pli buntan.

Mi esperas, ke vi pardonos mian mankintan klerecon. Mi kondukis tiel bone, kiel mi povis, naskiĝinte en la mezo de Eŭropo en epoko antaŭ la Interreto!

Mi volas, ke niaj familioj amu unu la alian. Multajn parencojn ni kunhavas. Ni estas pacemaj lingvoj — ni ne bezonas kvereli.

Ĉiuokaze tamen, daŭre sekvu vian propran vojon. Vi neniam bezonis min. Rigardu, kian grandan potencon havas tiel malgranda lingvo! Kiel mia patro foje diris al mi: “*Eĉ guto malgranda, konstante frapante, traboras la monton granitan.*”

Esperante ĉian bonon al vi, salutas

via Onklo, Esperanto.

Dosiresi-Fadosimi

tan jan Alonola
kepeken toki Solresol

- **La redo fasi resolsire** re solsifa mimidomĭ,
Dofa faremi fa sĭfaremi, mire dosisola
dôfadomi. Mîrefare domifála dofa mifami
faredomĭ, soldo mirerefĭ mifala mîrefare
lafamĭdo. Sol, redo mĭlasi, dore mimi
dosolfala fa domi mimisifĭ.
- Sire dôremi faremi rêmiredo domĭre mido
dore, misirê dofa do faremi lami re do lala

solsifa, fâdofasol-dosiresi sifasĭ famisol
fâdofala, re dore refarefa lala dofadore
mimifado rêmilafa.

Dore fasifa reedore rêmifala mido dofa,
fare fâdosire, farêsimi re dorêmiresol,
Dôredo lafamĭdo lasi fâsidolos famĭ dôremi,
mimidola dorê mimisifĭ dosolfami fa
dôdomido sifasĭ.

I

Letero al la nevo

tan mun Luwa
kepeken toki Esperanto

- **Ho, kara Tokipono!** Ankorauĵuna kaj brila, kiel la tagon, kiam vi
venis en la mondon.

Kiel la tempo pasas! Mi memoras, kiam vi havis nur cent dudek
vortojn. Nun, de nur kelkaj jaroj, vi aĝas sufiĉe por trinki
alkoholaĵon, kvankam vi ŝajne ne emas fari tion. Nek mi, verdire.

Ĉu vi multe pripensis ĝis nun, kia lingvo vi volas esti, kiam vi
estos plenkreska? La lingvo de bono, jes? Ĉiu lingvo opinias sin
bona, ĉu ne? Sed, mi konfesas, vian ideon pri boneco mi ja taksas
impona! Kial paroli multe, se malmulte sufiĉas?

Sed ĉu vi sciis, ke vi iam estus eble la plej rava lingvo en la
mondo? Jes, aliaj estas pli konataj, kaj aliaj estas pli parolataj,
sed aliaj ne sentigas tian entuziasmon, kiel vi.

vav(p)shal(t)bop(t)rub(t)kow(p)bel(p)san(t)
ap(t)vliir(t)sang(b)es(p)u(t)yak(b)ngag(t)
vlim(p)kay(f)sna(f)dan(f)vlim(p)ga(f)
vlim(p)ga(f)vlim(p)ga(f)point(f)vlim(p)ga(f)
vlim(p)ga(f) bom(p)sun(b)fis(f)suf(p)buf(b)
lep(p)vlim(p)ga(f)vlim(p)ga(f)

tan jan **kay(f)Ni(p)we(p)san(t)ap(t)vliir(t)sang(b)es(p)**
u(t)vom(b)ngo(p)ngag(t)vlim(p)kay(f)sna(f)va(f)ga(f)
kepeken toki **kay(f)bop(t)**
sitelen li tan jan **Ke Tami**

- **meI'pzhob'fev'fov'san'fop**vliir'sang^bes^ut
vom^bngo^{pe}vlim^pdob^bfe^flil'it'feg^f, kay^fdan^f
tuw^fob^ssan^tap^tvliir^tsang^bes^ut^uvom^bngo^p
ngo^pda^vlim^pvlim^pga^fvlim^pga^fvlim^pga^fvlim^p
ga^f vav^pshal^tbop^trub^tkow^pbel^pap^tvig^sang^b
es^ut^uvom^ba^fash^tin^vlim^pdan^vlim^pga^f se^b
kig^flush^bbop^poc^pga^f fis^sug^tic^b*if^bvliir^tsang^b
dan^fiel^yan^bvom^bvlim^pga^f vap^pnag^tcish^tlus^f
mam^pnal^tvliir^tsang^bdan^fiel^yan^bvom^bvlim^p
ga^f. vav^pshal^tbop^trub^tkow^pbel^psan^tap^tvliir^t
sang^bes^ut^uvom^ba^fvlim^pdan^fkay^fdan^vlim^pga^f
fov^flal^fcif^tgep^tsaf^tlizh^pga^f

“bab^fab^fnal^tlozh^tgol^pap^tvliir^tsang^bes^ut^u
vom^be^fvlim^pga^fkay^fdan^vlim^pga^f kay^fsog^ttub^b
bof^bil^frof^flut^vvliir^tsang^bdan^fiel^yan^bvom^b
vlim^pga^f”

kay^fvliir^ttuw^wwap^tfo^dptub^bu^fgef^psang^bdan^f
iel^yan^bvom^bvlim^pga^f. par^fpup^wol^pfu^cgip^f
san^tap^tvliir^tsang^bes^ut^uvom^ba^fvlim^pga^fkay^f
dan^vlim^pga^f

“lep^pfas^tbis^pnup^tfig^psa^vvliir^tsang^bes^ut^uvom^b
ngo^pda^vlim^pga^fkay^fdan^vlim^pga^ffup^pur^sin^p
los^fful^pmup^fga^f”

kay^fvliir^ttuw^wwap^tfo^dptub^bu^fgef^psang^bdan^f
iel^yan^bvom^bvlim^pga^f. lev^b*ev^bib^bsor^tlil^bsan^t
ap^tvliir^tsang^bes^ut^uvom^buff^fda^vlim^pdan^vlim^p
ga^fsi^bsas^fop^vem^blag^pga^f

“lag^plop^gel^ptit^tboc^psan^tap^tvliir^tsang^bes^ut^u
vom^bkat^tie^vlim^pkay^fdan^vlim^pga^fvlim^pga^f
fup^pur^sin^plos^ful^bmup^fga^fzhal^pvos^bfeb^f
sub^biv^bga^fbet^fsif^fo^rof^bbal^f*uv^bvliir^tsang^b”

dan'fiel'yan^bvom^bvlim^gga^{''}
 kay^vlir^ttuw^wap^fod^tub^bui^fgef^bsang^bdan^f
 iel'yan^bvom^bvlim^gga^f. pa@fak^tef^fif^fim^b
 saf^fzhib^b lid^tral^bbef^ffav[']san^tap^vlir^tsang^bes^p
 u^vom^be^vlim^pva^fga^f lid^tkas^bpiw[']dif^go^bum^f
 ga^f nal^tzop[']san^tap^vlir^tsang^bdan^fiel'yan^b
 vom^bngo^bbang^bang^bvlim^gga^fkay^dan^f: vav^p
 shal^bbop^trub^bkow^bbel^psan^tap^vlir^tsang^bes^put^t
 yak^bngag^vlim^pkay[']sna[']dan^fvlim^gga^fvlim^gga^f
 vlim^gga^fpoint^tvlim^gga^fvlim^gga^f **bom^psun^bbfis^f**
su^fbu^flep^pvlim^gga^fvlim^gga^f.
 vav^pshal^bbop^trub^bkow^bbel^psan^tap^vlir^tsang^b
 es^uyak^bngag^vlim^pkay[']sna[']dan^fvlim^gga^f
 vlim^gga^fvlim^gga^fpoint^tvlim^gga^fvlim^gga^f bom^p
 sun^bbfis^fsu^fbu^flep^pvlim^gga^fvlim^gga^f lei^fit^b
 fab^bsu^f*er^psi^piga^f zhup^ggap^bfe^flis^pief^gga^f
 ga^f nal^tzop[']san^tap^vlir^tsang^bdan^fiel'yan^b
 vom^b%ap^vvlim^gkay[']sna[']ga^fga^f.
 vav^pshal^bbop^trub^bkow^bbel^pap^vlir^tsang^bes^put^t
 yak^bngag^vlim^pkay[']sna[']dan^fvlim^gga^fvlim^gga^f
 vlim^gga^fpoint^tvlim^gga^fvlim^gga^f bom^psun^bbfis^f
 su^fbu^flep^pvlim^gga^fvlim^gga^f kay^dan^ftuw^t
 glo[']dan^fyist^amar^bap^vlir^tsang^bdan^fiel'yan^b
 vom^bvlim^gkay[']sna[']ga^f.

feg^pot^bfis^ffo^ffak^bmu^fap^vlir^tsang^bes^put^t
 vom^bda^tvlim^gkay[']sna[']va^fga^f kay^dan^ftuw^tglo^t
 lap^ble^ffag^bbeb[']gos^plas[']ap^vlir^tsang^bdan^fiel^f
 yan^bvom^bngo^bgag^bvlim^gkay[']sna[']ka[']ga^f:
 pa@lus[']pis[']sub^pif^fses^f sa[']po^fsob[']vas[']sal^p
 ga^f kay^dan^ftuw^tglo^tnal^tzop[']san^tap^vlir^t
 sang^bdan^fiel'yan^bvom^bngo^bbang^bang^bvlim^g
 kay[']sna[']ga^fkay^dan^f, vav^pshal^bbop^trub^bkow^b
 bel^psan^tap^vlir^tsang^bes^pu^tyak^bngag^vlim^g
 kay[']sna[']dan^fvlim^gga^fvlim^gga^fvlim^gga^fpoint^t
 vlim^gga^fvlim^gga^f bom^psun^bbfis^fsu^fbu^flep^p
 vlim^gga^fvlim^gga^f po^ffsok[']shaf[']neg[']ga^bbo^v
 vli^rsang^bdan^fiel'yan^bvom^bvlim^gkay[']sna[']ga^f

lei^bfus[']kaf[']lov[']bev[']bif[']ga^f, nib[']beb[']no[']b[']bint[']
 zhi[']l['] ca[']fo[']los[']mit[']nu[']siv[']ja[']ta[']vli^rsang^bes^put^t
 yak^bngag^vlim^pkay[']sna[']dan^fvlim^gga^fvlim^gga^f
 vlim^gga^fpoint^tvlim^gga^fvlim^gga^f sap[']se[']*bi[']sp[']
 lis^bvli^rsang^bdan^fiel'yan^bvom^bvlim^gkay[']sna[']
 ga^f.
 sif^fpo[']!los^bmob[']ap^vlir^tsang^bes^pu^tvom^bda^t
 vlim^gkay[']sna[']va^fga^f kay^dan^ftuw^tglo^tlap^ble^f
 fag^bbeb[']gos^plas[']ap^vlir^tsang^bdan^fiel'yan^b
 vom^bngo^bgag^bvlim^gkay[']sna[']ka[']ga^f: sif^fpo[']t^t
 los^bmob[']ap^vlir^tsang^bes^pu^tvom^bda^tvlim^gkay[']
 sna[']va^fga^f glo[']dan^fyist^amar^bap^vlir^tsang^b
 dan^fiel'yan^bvom^bvlim^gkay[']sna[']ga^f pa@[']dan^f
 kay[']fob[']san^tap^vlir^tsang^bes^pu^tvom^bgrog[']vli^r
 sang^bes^pu^tvom^bash[']tin[']vlim^gga^f yab[']yik[']vik[']
 ja[']ja[']vli^rsang^bes^pu^tvom^bda^tvlim^gkay[']sna[']va^f
 ga^f glo[']fp[']vem[']si[']!b[']faf[']fup[']ul[']vli^rsang^bdan^f
 iel'yan^bvom^bvlim^gkay[']sna[']ga^f.
 fiw[']pob[']fet[']lu[']f[']ris[']b[']of[']ap^vlir^tsang^bes^put^t
 vom^bda^tvlim^gkay[']sna[']va^fga^f fuc[']rug[']va[']le[']c[']
 pag[']nu[']f[']ga^f kay^dan^ftuw^tglo^tlap^ble^ffag^bbeb[']
 gos^plas[']ap^vlir^tsang^bdan^fiel'yan^bvom^bngo^p
 gag^bvlim^gkay[']sna[']ka[']ga^f: *en[']zhis[']shos[']
 pam[']ga^f nal^tzop[']san^tap^vlir^tsang^bdan^fiel^f

ÖWO ÖVO UV ÖWÖ U

tan kala Asi
 kepeken toki uuuu úuuu

→ **öwo úw öwon öw!** öwú un uw úuu övo
 nyáa. úwuw un ow öwo NyaaSi. ù öwú úw,
 ow onon uuu Enywish ú uuu Ponya. ù öwú
 ðw, ow onon ðw uuu úuu. on onowu ðwo uv
 uuu Ponya úuuw ðw uuu úuu? ù ðw
 úuuwo.¹

un öwón öwo ù ðw öwo övo öwo onon uuu
 Ponya. ù ðw öwo övo övon övún övó uv
 ö öwónw. ù ðw öwúuu övo ú, úv, öwo övo
 un övú. ù ðw öwo övo un övonu úuu. ù ðw
 öwo övo öwo ö unuuu uuuuu Winydows
 un úuuwo. ðuuw ðw öwo unuuu uuuuu
 Winyux. ðw úwo úw öv öwo övo un ðwö u.
 úv, úwo úwo öv ow. ù ow öwo úvö övo, úv
 úuuwo. on onowu öwo?

ow öwón onowu övo. öwo un övonu úuu
 nya uuú ù úwów övo öwo onowu ù övuu uv
 öwo. ù ðw onowu, öwo onowu onúv úvö öw
 öwö un úuuwo. úvö un öwo onowu ö unono
 ù öwo onow övo öwo ö ù övuu ù úwów
 övo. öwuwu, öwo onowu úuuw onow öwo
 öwo öwónon uuu. ðw úv uuu un ðwo, úv
 uuu Ponya. ðw úv uuu un úuuwo, úv uuu
 Wuu. un ðw öwo un övonu úuu úv övuuw
 öwo un uuu övo.

ù ðw onowu onow: öwo övo övon ö övó.
 öwo úwo övon ö övó un úvowo öwo. öwo
 úwo övon ö övó un öwówu úuuuu. öwówu
 úv övówu uuú, ú úv úv öwówu uu, ú úv
 un öwówu uu, ú úv úv öwówu un öwúuu, ú

ún ún öwówu un övú öwów.
 ù ðw onowu un uuu uuuwo: öwo övo övon ù
 öwö öwo öwo öwón ù úuu. öwo nya onon ù
 uuu Ponya, öwo onowu öwón öwö un öwo.
 öwo nya öwúuu, öwo onowon öwúuu
 onow övo, ú úuuw öw öwo ù öwö un úuu un
 öwo. öw öw öwo ún úwún ù öwuw un úvowo
 úw. öwo ún öwón unuuu Winydows úv
 úvowo úw. ù ðw onowu öwo úwún ù öwö
 onow un ö úvowo úw – öwö un uuuuu
 Winyux.

ðvð öwón ðvow onowu öwuw nyáa: öwo övo
 övon övuw úw. öwuwu, öwo ún övon övuw
 úwuwu un öwo öw úwu. öwo ún övon övuw
 öwówu. öwo ún övon övuw úvowo. öw úwo
 úw öv úwuwu u. ù úvowo úw, öwo övon
 úvowo úwu. ù ðw onowu úw ow övo ù ðw
 úwo ù ðw övówu.

ðvð övuw ðw úwuwu ù úuu un uw: uw ö ù
 öwö un uw úw. uw úwuwu. ow övo nya onón
 övowo, ow övo öwuwu, ú övú, ú ún övuw
 úvowo ù övú! övð úvón övow övówu nyáa!
 övð úvón úvö nyáa!

I

1 öwo ún: öwo ö úvuwu. öwo úvúwo. on onowu öwo?
 öwo övo öwónon uuu un úwuwu. uuu u un úwuwu
 uuu Wust. öwo övo úwuw ðw uuu. öwo övo onón
 öwo ðw uuu övú övú. övuw un ðw uuu úvówu un
 úvúwo.

Kacupa

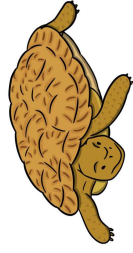
tan jan Alonola
kepeken toki Globasa

→ **Kacupa dolantan globa** dur max kom 200 mega nyan. Ete le tonsonzay ton dinosor, ji fe kompara fe sonzay de kacupa, insan sonzay sol dur pelakeya. Sim, kacupa pia jiwa daymo lungo fe kompara fe insan. Jonathan, kacupa fe jongu Aldabrachelys Gigantea, laoje 192 nyan. Hinto mena ki te sen maxim lao geo-hewan hu da nun jiwa in globa.

Hay multi jongu fe sui-ji geo-kacupa: daju 300 to. Etesu biologili famil name Testudines. Fe hin famil, maxim day kacupa sen Dermochelys coriacea. Ete lungoje dua metro, ji maxim day Dermochelys coriacea lungoje 3.05 metro. Opos, hay Chersobius signatus. Te sen daymo lil kacupa of Namibi. Mankacupa lungoje sol 6-8 cm, ji femkacupa abil na lungoje 10 cm, daymo kaway!

Sili, mi sen (kof kof) hare kacupa Chelonoidis carbonarius. To sen pimpan kacupa in Sudeamerika har bammo roso harxaf. Ete sen meli yen mas ete xucyo multi kungan ji multi jawgu. Jongu Chelonoidis, Testudo graeca ji Testudo horsfieldii sen pimpan ogar-hewan, ji relativomo asan na jawgu oto. Hay ban kacupa har maxmo spesyal sifa hu da max inhahari. Misu kacupa mimbay sen spesyal fol mi.

Sadafa de kacupa sen daymo solunpul ji adatedo. Jongu Malacocheirus tornieri (tawakeke-or daraki-kacupa) sen daymo pangu kom tawa-keke. Tesu sadafa sen pangu cel na nasibu in tre petra. Opos, kacupa Astrochelys radiata (radyapul kacupa) hare daymo gao kube har radyapul motif. Kacupa no abil na ofgi sesu sadafa. To sen spesyal estrutur/organo hu da linku tesu osto. Sadafa monhare ruke-sadafa ji fubu-sadafa. Oto abil na ganci lamese. Misu kacupa suki na begaru ner fe dumbu. Finili, jongu Terrapene carolina abil na klosi sesu sadafa.

Umumi, kacupa no sen daymo sosyal hewan. Ete abil na tahamul alo kacupa fe maxori watu; mas ete no hare he ban famil-estrutur. Ban kacupa sen daymo sosyal, pia ton insan! Xohrapul misal sen Odis, un kacupa Terrapene carolina, hu da filya na oko oko de insan dur na posjui yamxey!

Daymo xohrapul kacupa, hu da sen seba de misu makale ji de misu lubi fe kacupa, sen daydaykacupa in isula Galapagos: Chelonoidis niger. Te hare max kom 12 infrajongu. Ironipul, in total daygeo Sudeamerika, hay sol tiga (3) jongu fe kacupa. Charles Darwin su daoya cel isula Galapagos ji su okoya fe daydaykacupa de isula Galapagos le tongibe tas sesu teori fe evolu.

Xukra Kacupa!

I

yan^bvom[%]ap^vlim^{kay}sna^{ga}ga^f yaⁱbai^{ka}y^{dan}tuw^yist^amar^bap^vlir^{sang}bes^{pu}t^{vom}brog^f

bud^ftab^{ku}!t^griff^{pub}sant^{ap}v^{lir}sing^{bes}es^{pu}t^{vom}bang^{bang}v^{lim}kay^{va}ga^f? !av^bil^pvas^psiw^san^{ap}v^{lir}sang^{bes}es^{pu}t^{vom}bang^{bang}v^{lim}kay^{sna}va^{ga} nal^{zop}sant^{ap}v^{lir}sang^bdan^{fiel}yan^bvom^bngo^{bang}bang^vlim^{kay}sna^{ga}kay^{dan}f. vav^pshal^bop^rub^tkow^pbel^psant^{ap}v^{lir}sang^{bes}es^{pu}yak^bngag^vlim^{kay}sna^{dan}v^{lim}ga^vlim^{ga}v^{lim}ga^{point}v^{lim}ga^vlim^{ga} **bo**m^sun^fis^{suf}bu^flep^vlim^pga^vlim^{ga} lid^{tr}al^bbeff^{av}sant^{ap}v^{lir}sang^bes^{pu}t^{vom}be^vlim^{va}ga^f nal^{zop}sant^{ap}v^{lir}sang^bdan^{fiel}yan^bvom[%]ap^vlim^{kay}sna^{ga}ga^f: pa[@]dan^{kay}fob^psant^{ap}v^{lir}sang^{bes}es^{pu}t^{vom}brog^vlir^{sang}bes^{es}u^tvom^bash^{tin}v^{lim}p

zomaf mitok kum rostela is wila

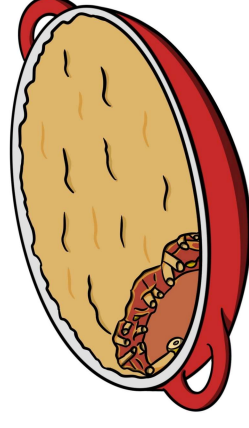
tan jan Sabrina
kepeken toki Kotava
sitelen li tan jan Alonola

363 Kcal-
Egara : 10 wexa
Burmera : 20 wexa

Tadle
→ *Maccheroni* zoma : 40 g-
Krubeda : 1 fadafroiacek
Nyorkue : 1
Kumlane lueze : 130 g-
Batakacot ke wila : 70 g-
Kusaxote : 50 g-

ga^f vup^bzhug^bub^bmow^vef^fsa^vlir^{sang}bes^{es}pu^tvom^bngo^pngop^{dat}v^{lim}kay^{sna}v^{lim}v^{lim}ga^vlim^{ga}v^{lim}ga^vlim^{ga}f, pa[@]dan^{kay}fob^psant^{ap}v^{lir}sang^{bes}es^{pu}t^{vom}brog^vlir^{sang}bes^{es}pu^tvom^bash^{tin}v^{lim}ga^f lab^pgeff^{gef}mog^bfb^ssa^vlir^{sang}bes^{es}pu^tvom^bngo^pdat^{vost}grog^vlim^{ga}v^{lim}ga^vlim^{ga}v^{lim}ga^vlim^{ga}f, pa[@]dan^{kay}fob^psant^{ap}v^{lir}sang^{bes}es^{pu}t^{vom}brog^vlir^{sang}bes^{es}pu^tvom^bash^{tin}v^{lim}ga^f fas^bbes^bhel^pfev^{ga}f^{ap}v^{ig}t^{sang}bes^{es}u^tvom^bngag^vlim^pkay^{sna}va^{ga}f sob^ppa^fzhec^ffab^fap^{nol}ga^flin^bgip^pig^blo^fle^fbezh^bga^f pa[@]fe^psek^bcav^{gol}b^{fes}b fof^bfe^ppuv^{pus}ja^{ja}v^{lir}sang^bes^{pu}t^{vom}be^vlim^{kay}sna^{va}ga^f tis^ssu^vfos^flap^vlir^{sang}dan^{fiel}yan^bvom^bv^{lim}kay^{sna}ga^f.

I

Kuntime : 50 g-
Parmigiano bluda : 5 g-
Fedafa vayna vas 20% : 10 g-
Eip
Culo
Egara
Va zoma koe lembiesa eipkirafa lava burmel. Aze ko colubak gimal.

Va nyorkue koe krubeda tumoavayal aze va kumlane lueze artion loplekul. Radimi kastara, va bat aotceks gu zoma loplekul. Koe fovung va gemapon gabeyena atela loplekul. Aze kurnal. Atela zo gomoavayar voxo biwe zo goburmer.

Va xote ton drizam gabel, voxis va kuntimeki. Aze va sine is sini gu vayna is zoma loplekul.

temu hoy panapludoli

→ **pludoli e tay pide.** polu lenudaw i lusi e pin. syulenu e kile pide, bemyu a pludoli i sahi e tay lenu. pene lenudaw i ludi e “kyu i sahi bebesyu sya bebesyu e kwetaw lenu toy dole taykwedoy tawgen.” e kate! bemyu, mayhan e tay mohu telu baw kweptide pludoli.

byu pyobey mohu e heysyu lawmite (o Tweening). lawmite i swa e doli boymite taw lenu. pin doli i syu e baw sulubey pludoli. telu pinmohu, a doso i syu e lawmite boydopli daw. pin i syu e tay kwebaw legi boy lenudaw.

bemyu, taylon a pin i hame e kwebaw bese. kyu i tey loy e pludoli teso i pyo e pin mohu boylaw sotubey pludoli, boytaku a moysan i sahi e tay lenu boypyo kwetay lon. man pludoli sabe teso i sahi e heysyu lawmite i swa e tyasomyu pludoli. pin i sahi e sulubey pludoli, boytaku a tyasomyu lenu

Va eem ko mitokaf azekol deraykal. Gu *parmigiano* bluda goavel.

Va in kocadel vieli moak al zo tumoavayackayar.

Djasta

Fentugalon, va tapesiyine kusaxote rofavel. Tapesira va tor sovidecker. **I**

tan jan oBekudo kepeken toki Dasopya

i hame e baw benusun. bemyu, a lenudaw i taylon sahi taw e lawmite boymohu swe pana, telu bawbese e pludoli.

telu pin temu a bay i bawdani e panapludoli. panapludoli e baw pide buki heysyu pludoli. bemyu, a lenu teso e tonabey doke daw e polulon baw bese telu bay. hetu a san lenu i tey hay e tisyu, a moypin tisyu i syu e bawbese lenu. kay a kyu i mye kwekoyloy e lenu teso a kyu i tey loy e tebyo hoy dolidun? bay i gabi teso a pin e besebey – a lon teso a kyu i tey loy e lito hoy san lenudaw teso i doli e san lenu.

pin i swa e temu teso a bay i panapludoli. bay i milu loy e dawgen doke lenu. boylon a lenu i sahi e pana hoy daw, a kyu i tey loy e polu teli boy san lenu. e pide, a panapludoli. bemyu, a bay i gabi teso e bese. sya a bay i gabi teso i tali e syukahu. **I**

Lá nuija já ké goa

tan jan Láqme kepeken toki Toaq

→ **Naihe chum fieq jí sá chiekue bezu.** Pu chum nɨguai jí, kâi báq sajuoise sashe limnoa, nârao tam moi jí, yá ao gi, yá paqbo chíekue máo séusa fuaq. Kuicana tú poq, yê noaq húa ké kue, nâ shao deaido cũ hó jí sá puage nui, zúo, yá shue kuai noaq hó túq kuepaq kesie. Kéo, oai. Ao bai jí báq fuaq kêtiao châ híjaq rai môq? Jaqbu leache jí, rú gêm, é atija jí sá fuaqrom zúo hú ɛbai, nâ sha chiaq jí sá rai da: Kú, yá jaqdui nea ké ɛgoa po túq sio, yá dai fuaqkai jí hí rai, chòq hí chuim, cêao hí mea ké reo 16 nhoei, yê deq pambo ní kíkkea jibo húa da. Tam shoem jí túq dai jiq, rú nheje shúqdomja jí ké rom.

Tíu shuai ké fuaq doa, ié moikuj jí húa da.

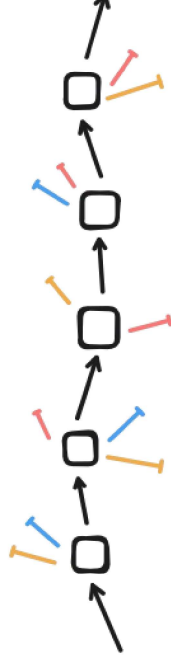
Na, dua jí, câbo púi bɛpudaq, yá he diam báq ɛboq báq ɛfieq. Hê, yá shoem há báq sio nu, nâ nuija há hú goa ba. Siaona, pu faqkoe jí, yá sim – tom saq – ké reo po tú zafuaq jibo. Rúbie taokoe jí, lá choq já sá rom r̄arue, yê joe caqliei húa jí búru, dua

iei béi jí túq lem bɛ-hoabo. Yá nheje bai jí ké fuaq chòq mí tldraw. jú eq húa báq rom, yê he bai chòq húa báq buroguai báq fuaq po tó báq jieqlai ra gamhueq ra soai namakocia – huq, em – shuai. Iga, tiao bâu chiekue bezu, yá ranhe cuaqrai ké fuaq, nhó? Dai bai jí báq leafuaq hia chòq tó ní? Gö jeaq ruiq jí húa.

Tua terca jí báq saqlieq sá sigi, chòq ké reo saq. R̄amkai jí báq r̄asueq, chòq ké chuim choqku shi. Zuebai jí báq ruanhuo reomia, chòq sá jieqlai dɛgimuo rueq. Nho, jiqna nu máo ké zu imebo da: Muoq hóq báq roa, kú rói báq dɛhioq baise.

Îaq, má ea lui tai bai jí ké fuaq châ sá cem, nâ lui sha jaq cho jí ní chatei jua. R̄ão tú è chia bai jí báq niq, nâ ranhe fieq sá fuaq béi áq. Rú yá cataq, yá kaqsu ḡtúq fuaqkaise chéq dá: kui hú kú, yá jeq máq chéq, lá muoq já hí muoqtoai. Jie nu jí máo Pónazu: ya sim ké muoqtoai po zú, nâca jiu ké aise de, yá tuqpaq túq po hóq sá jiaq taqliei.

Ma lam moliao máo súq r̄ãq báq lea? Yá choq súq tó sá sim ba. Liemieq liei súq sá jua, nûija hú goa ba. Fieq súq sá châ sá pona doa. **I**

qatîh «ches Hol» mu' lungas mu'tay' chap?

tan jan Anki
kepeken toki Klîngon

→ **to' qîpo' na Hol** pab paq chap laDlu' chu' DI', wa' Hol pong Daj tu' lu': *toki Sesi. Tsez* 'oH DîVI' Hol jîyweS'e'. vabDot tîhIngan Hol pong chap ghajlaw': cheS Hol. 'ach nuq 'oH Holvam'e'?

Hol rorgh 'oHbe' chu' cheS Hol'e' 'ej lujatîhbe' qogh tîq ghajbogh Ha' DîIbaHmey. Hol but 'oH' 'ej lujatîh wa' Human nugh: cheSpu'. cheS Hol lujatîhDI', HolchajvaD *vezîac meq, cezvas mec* joq lupong. qavqaS HuD yoSDaq Holvam lujatîh wa' netîh chorghSaD nuv. law' qu' be'. raSya' luDab. tera'Daq potîhna'' 'oHbe' law' Holchaj'e', vaj qatîh loSmaH vagh Holmey tetîhDaq HolHomvam wîtu' laH? 'ej qatîh HolHomvam pong ghaj je tîhIngan Hol? pelaDtaH...

jîHmo' tu' lu'. Holtej jîH 'ej ben law' DoyîchlianDaq HolQeD vîHaDtaHvîS, Holmey QulmeH yejHaD noyDaq jîvum. pa' cheS Hol lutmey pab vîpoju'. Holvam vîparHa' qu', Dajqu' mo' pabDaj, Qîch wab Ho'DoSDaj, jatîhwî' pu' tîghmey, lutmeychaj je. 'op chovnatîh vî' agh:

tîhIngan Hol wab poD «Hay», «Qay», «tîhay», «qaghwî'» je ngaS.

law' qu' Daqmey pup ngu' bogh DîP mojqaqmeyDaj. «raS bîngvo»

jatîhlu' meH, wa' mojqaq neH lo' nîSîlu' (-ãÿ).

'ovmay ghajchugh mu' tîhegh, 'ovmayDaq mojqaq tu' lu' be', 'ach meQHam SeSorDaq tu' lu'. vaj Doyîchlian Hol, raSya' Hol, latîYma Hol rurbe'. ewSîqaDîy Hol rur mîwvvam.

Daj je wot mojqaqmey. qaSpu' bogh wanî' leghchugh vay', mojqaq «-s» lo' nîSîlu', 'ach wanî' vetîh leghbe' chugh 'ej De'Daj neH SovchoHchugh, mojqaq «-no» lo' nîSîlu'. loQ tîhIngan Hol mojqaqmey «-law'», «-bej» je rur.

nugh pîj 'înternetDaq cheS Hol vîrîch' ej vabDot loQ QonoSwîjDaq cheS Hol ghîtlîhmey vîqon. wî' qîypî'DîyabDaq cheS Hol bobogh ghîtlî tînqu' vîqonta' (*yîghant*), ghaytan qabpaqDaq maja' chuq je jîH, Sonya' lang (*Sonja Lang / jan Sonja*) je. qoj qaStaHvîS 'eSperanto Hol qep majes JîH ghaH je. 'oplogh SoQ vîjatîh 'ej nuvpu' vaD cheS Hol vîQîj, vaj ghaytan ghaHvaD Dajqu' chorpu'. meqvethmo' Holvam pong ngaS pab paqDaj.

tîhIngan Hol'e', ben puS to' qîpo' na Hol pab paq mughta' DeSDu'. 'eSperanto Hol, tîhIngan Hol je jatîhlaHchu' 'ej to' qîpo' na Hol ghøjpu' je. pab paq Hoch mughta' mo', cheS Hol pong mughnîS net Sov. lurDechmo' mu' chu' 'ogh chenmoHwî' 'en net chaw' be', marq 'oqranD ghelpu' 'ej jangba'. tugh chapbogh mu' vam chu' ghøjlu': «cheS Hol». boQwî' lo' lu' taHvîS tu' lu' bej. loQH'a' muHemmoH ngoDvam 'e' vîchîDnîS.

DaH' 'eSperanto Hol mu' ghom chapDaq narghpa' «ceza *lingvo*» mu', jîloSîI'. **I**

la nu farlu lo plini

tan jan Sawasu
kepeken toki Lojban

fî'e la srasu

jo' au la sotyge' a joi la gadganzu

nî'o kî'ai .tssssssssssssss.
lo gacri cu sakli jecu mo'u ga' orbi'o vau ga'u lo stedu be la dunra .i lo sibli cu za'o sance seja'e lonu lo vacri cu se tîsna lo cmaku'a kei .ijebabo bravasxu fa dy .i kuspe lo cutne fa'a lo ri' usri jecu jgari ri jecu jai gau rinju kî'ai .tk. .i lo xunre gusni be fi lo sruri be le'e vrogai cu co'a di'i ze'i akti ca lonu sance fa zo' ei lo se cusku be lo minji be'o no'u lu. .o'i to'i denpa toi .o'i sai .i bazi cecla l'u. .i dy noi'a juxre cu zgasisku lo ka trotci kei loi jorne be lo nerpau be loi bitmu .i je ku'i zvafa'i lo po'o tadji be lonu kargau lo canko noi crane dy

.i lu .o'i cecla .i ci .re .i pa li'u se cusku .i lo cladu'e savru cu se tima dy seja'e lonu preja lo cecla tubnu ri'a lonu renro lo rivli'a marce zo' ei lo kensa kunti .i dy cu se lafti noi'a sukxa jecu rinju cortu lo janco ca lonu dy tagji igari le'e dasri .i ciblu dukse fa tu'a lo molmla seja'e lonu lo ciblu cu preja lo galtu xadba be lo dy xadni kei .ije lo tîrse cu se vusyga'e .i dy cu se slabu lonu sutra leka sutybi'o kei fa'a lo po'o gapru jenaiku'i lo cniita noi'a se peisku be dy

.ibazibo co'a smaji dukse ro na'e nu vasxu fa dy .i catke ja'e lonu lo canko cu co'a kalri kei le'e batke .i lo bartu cu manku mulno ga'a dy pu'o lonu lo kanla cu mo'u frati fi nei .i lo te gusni be fi lo xunre cu co'u se ganse ca lonu dy de'a vasxu ja'e loka smaji mulno kei kei .i je masno lonu co'a zgana lo tarci poi te gusni se va'o lo manku pe lo kensa

.i ty carmi leka skari makau noi so'i mei .i lo blanu ce lo crino ce lo xunre ce lo blabi ce lo narju cu se ganse dy ca lonu catlu lo jipzi'o noi te gusni .i masno co carna fa lo marce lo se clani ja'e lonu lo pulce be fi lo brabra ke kensa canlu be'o noi sruri loi so' iki' oso' i tarci lo jvinu cu co'a ka'e se zgana .i py cu zirpu je cu sarlu te degji pe'a lo narju je lo pelxu jecu se tarmi lo gapcla dilnu poi se ke dizilo pagbu loi so'i sepli be fi lo kunti .i dy di'a vasxu jecu cusku fi no da fe lu .o'u ru'e .i segu ro drata gi lo murje cu melbi li'u

.i lo jvinu be fi je pa'o lo canko cu co'a blanu miixe bo binxo ca lo nu lo marce cu ca'o carna .i simlu le ka nenri lo galraipau be lo varxamsi be lo cniita plini sei se peisku la dunra .i ba zi bo se ja'e lo nu carna kei lo kruvi be lo blanu cu ka'e se zgana ca lo nu ro damno tarci cu co'u nei .i lo solri be le'e plini cu co'a carmi dukse te gusni lo nenri be lo marce je cu jai gau narviska'e fai dy ze'a lo nu lo kanla cu frati .i lo solri cu te gusni lo plini ja'e lo nu fendi lo sefta lo se gusni ce lo manku .i bu'u lo te gusni lo cmama cu se ctino lo clani noi tunta lo manku ku'o jecu se sruri lo crino je xunre foldi poi simlu leka ricfoi .iku'i dukse leka →

darno kei leka birtî .i lo brabra xamsî cu
piso'a si'e lo jvinu be lo sefta jecu minra lo
gusni lo kanla be dy pa'o lo te sezysei be lo
degij be lo pritu xance

.i sukxa fa lonu xunre fa lo bartu be lo
canko kei lonu lo vacri cu co'a banzu leka
glare kei leka te gusni .i lo marce cu desku
lo ka lo brife cu catke ce'u kei ja'e lo sance
ki'ai .mmmm .i dy co'u pencu lo bitmu noi
ze'i co'a glare kei lo xance jecu krîxa .i lo
marce cu tutci lo nu nekla lo varxamsi sei
se peisku .i .a'o na porpi se ja'e lenu desku

.i ba ku la dunra cu co'a se xasne da ki'u
lonu lo nenri be lo marce cu co'a glare .i lo
sance be lonu desku cu za'o zenba leka
cladu .iku'i bazîku loka glare cu co'a se
jdîka ca lonu lo se sukxa cu ka lo canko co'u
se gusni fi lo glare xunre pe lo vacri .i dy
catlu lo bartu jecu zgana lo xamsi noi crino
joi blanu ku'o ce lo brabra ke finpe simsa
noi limna ra ku'o ce lo cipni noi vofli
ga'uku .i ku'i sutra lonu bancu lonu ka'e
viska da poi mintu kei kei fa lo marce ca
lonu farlu .i bazîku lo bunre cu co'a se viska
.i simlu leka lo sefta be lo plini cu derpesxu
bu'u ta .iku'i bu'u lo korbî lo crino cu preja
ze'u

.i sei se pensi dy se'u xanka lodu'u za'o
sutvofli .ije na akti fa lo falbu'u .i lonu
pensi cu sukxa loka co'u fasnû kei seja'e
lonu lo marce cu janli lo sefta be lo plini
kei .ije co'a nonsanji

ni'o ki'ai .tssssssssssssssss.

la dunra cu kargau lo kalgai .i lo se gusni cu

dîlînu lo danmo be lo spofo pagbu be lo
marce jecu sirji lo fenra be lo galraipau be
lo marce .i lo tubnu poi pu si'au trixe lo
stîzu cu ca cpana lo tuple be dy jecu se
sance lo sibli .i dy jgari lo ri'usri jecu troci
co jai gau co'u sruri .iku'i mutce leka nandu
kei .ibabo snada pu'o lonu troci co sanli lo
cnita pagbu be lo nenri be lo marce .ije
catke lo vrogai noi gaitu jecu se fenra .i
ba'o lonu ze'a troci kei dy cpare to'o lo
galraipau be lo marce jecu farlu lo pritu .i
dy ze'i cfîpu pu'o lonu co'a sanji lodu'u lo
marce cu vreta lo loldi .i caku co'a sanji lo
ji'a nu mutce cortu fa lo stedu

.i dy co'a catlu lo sruri jecu manci .i lo
marce cu jai bu'u fenra fai lo caxno fi'o
sruri lo rictu'a noi salpo jepoi cpana lo
cmana .i co'a tima lonu farlu fa lo djacu kei
jecu klama lo krasi .ije babo jvinu lo
ma'arbi'i noi jai bu'u lo brabra rictu'a pe
loka crino joi pelxu kei .ije ke'a se nirxe lo
muvzva je silîu .i dy catlu lo gapru jecu
zgana lo zirpu je blanu je narju tsani ca
lonu loi re solni cu canci ti'a lo cmana .i
gapru dy zi co'aku se ga'a je fa lonu
damba .i so'i crino ja xunre te gusni cu
muvdu ca lonu lo kesyblo cu renno lo glare .i
bazîbo lo brabra te gusni cu co'a zvati ca
lonu lo kesyblo cu spoja .i dy jinvi lodu'u ri
me dy moi loi dy damba marce .i pacna
lodu'u ro lo pendo pe le'e marce cu snura
.i pu'o lonu gleki lonu catlu lo jvinu kei kei
dy co'a pilno lo cradi lonu sajgau loi dy
damba lodu'u makau stuzi lonu janli

fa'o

I

Divîdom Corpes ed Menses

→ **“Pensams, des estams”** – dirit **René Descartes** trez stziantoe. Lûi dum Tempom longam meditantam soloe estit. Mensom lûiam serchantam Weron nedoe cowribilan, nur sihin mem trowit. Sed cuyel riwelaims Printzipoyn uniwersalayn, malgrez que nedaims Aliron Realescod tutad? *“ensom Phontom Conphuzes tutes estat.”* – altrîce dirit **Buddha**, Wequizzintom.

“Phactœ existait nur Atomoy ed Malplenom” – dirit **Demokrit**. Lûi nemyu Dualistom, sed Materistom estit. Teorion nedîwidîbîleyes Atomays creit. Cheyom Materiom estat. Neûrostzientistoy anquez

titi tuki li pula

tan ka Pîku
kepeken tuki tiki
sitelen li tan jan Alonola

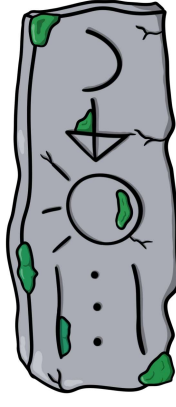
→ **ka li ki tuki**. lu ilu tu la ka li ki tuki. ka li ki tuki lu lupa tiki ka. ka li ki tuki lu lika ka. tiki a la ka li ki tuki. tiki a ala la ka li ki tuki i ilu timi? li titi tuki!

tiki upi titi la ka tu ala li titi tuki. ka li upi tula tu la ka li ki tuki. ka tu li ki pali ala i li. tiki taka tu a la titi li uli i tiki lili. titi li uli i tiki lili la, ka tu li ki tula taka i titi tuki. ka tu li ki tula i titi tuki la, ka tu li titi tuki. tiki

tan jan Winco Pallisoma
kepeken toki Arcaicam Esperantom

prowait clarîguir Aguiron Menses nur per phizic-quemiay Protzesoy. Multay Homoy consentut. Aûscultuy!

“Per Strateguom, Pensiroim in Senwom Aguires restat.” – dirat **Frey Mathews**, Philozophinnom. Eshi emphazat, que Momentom actualam cum sihay Stimuloy sensay nosin dewîgat konserwir. Mondcontzepton, cuyu teoriam ned estat. Prowaims ed malsuctzesaims. Yemen cuyel pertzeptaims Mondon. Mensom nur in Capom ned estat. **Judith Butler** dirat, que Corpom ed Mensom estait dîphînitay per Normoy, cuyuy culture cumhawaims. **I**

li la, ka tu li tuki i li: ka a li uli ki titi! mi tuki i li: li pula.

ka tu li titi tuki la, tuki li li ki taka lu kiku upi. ka tu li titi tuki la, tuki li li ki taka lu titi upi. ka li iapi li ka ala la, tuki li li ki taka lu ka upi. tuki lupa li ki pali ala i li!

titi tuki li ki upi i tula. titi tuki li ki pali i muti. titi tuki li ki tama i tuki ka lu kiku lu tiki tama ala. titi tuki li ki pali i tu. titi tuki li lika a lu kati. mi tuki i li: titi tuki li pula. **I**